SMSČR
SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ SMS ČR

WWW.SMSCR.CZ FACEBOOK.COM/SMSCR.CZ ČÍSLO 1/2016

Téma
Rozpočtové určení daní
/ str. 1, 4

Téma
Vodní hospodářství
/ str. 2-3, 5

Názor
Přeshraniční spolupráce
/ str. 7

Úvodník

Lze dohodnout se Svazem změnu RUD?

Odpověď přináší ve svém úvodníku předseda SMS ČR Stanislav Polčák

Je tomu sotva čtrnáct dnů, co jsem ve svém videoblogu ze Štrasburku členským obcím SMS ČR oznámil, že se spolu se Spolkem pro obnovu venkova a Svazem měst a obcí snažíme dohodnout na společném postoji k financování obcí a měst v oblasti sdílených daní se státem, a už jsem čelil též nepříznivé reakci, že tímto zahazujeme vše, na čem jsme oblasti RUD pro obce a města za těch několik let udělali.

Přiznám se, že to takto vyhroceně nevidím, a i proto jsem volil nadpis svého úvodníku takto provokativně. Připomínám, že obcím a městům byla na konci loňského roku uštědřena citelná porážka v parlamentu, kdy v těsném hlasování parlamentem neprošly návrhy, jež mohly od příštího roku výrazně zvýšit příjmy obecních samospráv (o cca 7 miliard, což by se rovnalo přilepšení přibližně o 500 Kč na obyvatele). Návrh, schválený senátními výbory, však o jediný hlas neprošel na plénu Senátu. Tehdy nám chyběl koordinovaný postoj se SMO. Dokonce se někteří snažili tvrdit, že si Svaz zvýšení prostředků pro samosprávy nepřeje. Je zbytečné dnes hledat „pravdu“, byť mi to nedá nepřipomenout negativní roli celého senátorského klubu ČSSD a zejména zpravodaje senátora Radko Martínka, který si osvojil návrhy ministerstva financí a protlačil Senátem naopak velmi problematickou změnu rozpočtového určení daní (RUD).

Byť jsme se předsedou SPOV p. Kavalou snažili přesvědčit plénum Senátu k větší vstřícnosti vůči požadavkům obcí a měst, musím uznat, že ministr Babiš sehrál tuto politickou hru mistrně a senátory ČSSD si osvojil až na hranici „tupých ovcí“, jež odhlasovali, co bylo třeba. Poslanci pak celé dílo završili tím, že posvětili nikterak neprojednaný senátní návrh.

„Potřebujeme jednotný postoj obcí a měst v otázce RUD“

I díky iniciativě Spolku a jeho předsedy, se všechny tři organizace shodly na nezbytnosti nalézt společný postoj k dalším iniciativám o změnu financování obcí a měst ze sdílených daní. Tento konsensus je nezbytný hned z několika důvodů (odpovídám tím i na shora uvedenou negativní reakci ohlášené snahy). Za prvé ministerstvo financí se do žádné další změny RUD nehrne s argumentací, že obce již dostaly přidáno dost v uplynulých letech. Za druhé na politické scéně dnes změna RUD není žádné velké téma, protože obce přeci dobře hospodaří, pomoci tak podle tohoto proudu si tak má sám stát, případně částečně kraje. Za třetí absence společného stanoviska samospráv má dokládat, že samy municipality nejsou dohodnuté na změně, a proto je jakákoli další aktivita předčasná. Za čtvrté bez náležitého soustředěného tlaku obcí nelze garantovat, jaká změna RUD po legislativním kolečku z parlamentu příslovečně „vypadne“, když poslední změna instruktivně ukázala, že zákony se šijí na poslední chvíli horkou jehlou.

Myslím, že akceleraci politického zájmu o změnu rozpočtového určení daní pro obce může přinést pouze dohoda všech tří organizací samospráv – Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv a Spolku pro obnovu venkova. Dílčí snahy jednotlivých představitelů budou podle mého přesvědčení nyní odráženy některým ze shora uvedených důvodů. Chceme-li dosáhnout určitého finálního znění RUD pro několik dalších volebních období,

je nezbytné nalézt konsensus právě se SMO a SPOV. Jsem o tom bytostně přesvědčen. Naší snahou bude přinést do systému financování nárokově další přiměřené prostředky, které mohou vyřešit otázku financování samospráv a přiblížit nás ještě více kýženému (evropskému) poměru mezi největší a nejchudší samosprávou, tj. poměru 3 až 2,5 násobek. Ohlédneme-li se jen několik málo let zpět a opíšeme-li si číslovku tehdejšího rozdílu, tj. 6,5 násobek, bude se nám všem, kdo jsme tehdy před několika lety stáli za změnou financování samospráv, zdát téměř neuvěřitelné, že se tento cíl podařilo splnit. Dnes nám chybí řekněme – udělat poslední krok. Po diskusi v předsednictvu SMS ČR jsem nabyl dojem, že si důležitost jednotného postoje samospráv ve věci finální změny rozpočtového určení daní uvědomují všichni naši členové. Jsem skutečně přesvědčen, že podaří-li se nám takové dohody docílit, změnu se nám podaří prosadit a tím i splnit náš hlavní cíl – chránit samosprávu a její svobodu. A ta se dá měřit (nejen) penězi, které pro svůj rozvoj a činnost mohou samosprávy od státu očekávat. Snad se mi podařilo vysvětlit důvody, která nás vedou ke kroku popostrčit RUD na finální metu.

Stanislav Polčák
předseda SMS ČR, europoslanec

Termíny krajských shromáždění do vašich diářů

Olomoucký kraj	21. dubna 2016
Jihočeský kraj	28. dubna 2016
Zlínský kraj	3. května 2016
Moravskoslezský kraj	5. května 2016
Středočeský kraj	16. května 2016

Zaostřeno na kvalitu české vody

Řada malých obcí, zodpovídá také za kvalitu pitné vody. Jak na to?

Aktuálně je velkým tématem municipalit financování vodohospodářské infrastruktury. To ale bohužel není jediným problémem v této oblasti. Neprávem opomíjenou, zejména u menších obcí, často bývá samotná kvalita vody. Co myslíte, je kvalita vody v menších obcích a velkých aglomeracích srovnatelná? Říkáte si, že voda ve vaší obci uprostřed hlubokých lesů musí být přece kvalitnější než voda v průmyslovém městě? Aktuální data Státního zdravotního ústavu ukazují, že opak je pravdou.

Na první pohled překvapující může být fakt, že ačkoliv nejmenší obce do 1000 obyvatel zásobují pouze 8,34 % obyvatel, bylo v nich odebráno 48,35 % všech vzorků vody. Důvodem je velká roztříštěnost vodárenských subjektů. Státní zdravotní ústav (SZÚ) v České republice pravidelně monitoruje celkem 4 058 oblastí a velká většina z nich, konkrétně 3 260, tvoří právě nejmenší oblasti do 1 000 obyvatel. Zpracování kvalitních analýz pitné vody je pro řadu menších vlastníků poměrně náročnou záležitostí a tak se nelze divit, že kontroly probíhají často jen v minimální míře dané zákonem, bez tolik potřebné prevence zejména při řešení havárií či odstávek distribuční sítě. Výsledkem pak je větší výskyt nedodržení nastavených parametrů kvality vody právě u malých obcí.

Kvalita vody v datech

Ve zprávě SZÚ je hodnocena závislost jakosti pitné vody dodávané veřejnými vodovody na velikosti oblasti. Zpráva již řadu let potvrzuje známý fakt, že četnost nedodržení limitních hodnot výrazně stoupá se snižujícím se počtem zásobovaných obyvatel. Výskyt nedodržení potřebných limitů kvality vody je tedy u menších obcí významně vyšší než v městských aglomeracích.

Pro srovnání zdravotního rizika spojeného s použitím vody Státní zdravotní ústav využívá pojmů Nejvyšší mezní a Mezní hodnota, které představují horní limity naměřených hodnot (viz box). V případě nejmenších obcí zásobujících do 1000 obyvatel je průměrný výskyt překročení Nejvyšší mezní hodnoty (NMH) dokonce osmdesátinásobný ve srovnání s oblastmi zásobující více než 100 000 obyvatel.

Dokonce u 79 převážně nejmenších vodovodů zásobujících celkem 13 013 obyvatel bylo nejméně u jednoho ukazatele nalezeno překročení NMH ve všech provedených stanoveních. Z toho 21 vodovodů zásobujících 4 958 obyvatel muselo mít pro daný ukazatel evidovanou dočasnou výjimku.

Jaká je kvalita zdrojů pitné vody?

SZÚ pravidelně monitoruje také plnění jednotlivých typů ukazatelů jakosti pitné vody vyrobené z podzemních, povrchových a smíšených zdrojů. Opět možná překvapivé může být, že nejvyšší četnost překročení NMH byla nalezena vždy u pitné vody vyrobené z podzemních zdrojů.
Četnost nedodržení obou limitů u pitné vody vyrobené ze stejného typu zdroje je v menších oblastech vždy několikanásobně větší. Pro doplnění uveďme, že v České republice je povrchová i podzemní voda využívána jako zdroj vody prakticky shodně. Podle údajů Českého statistického úřadu byl pro výrobu vody v roce 2014 využit podzemní zdroj v 50,87% a povrchový zdroj pak ve 49,13% případů.

Nejčastěji nevyhovuje tvrdost, pH, železo či koliformní bakterie

Na základě více než půl milionu naměřených dat z menších oblastí zásobujících do 5 000 obyvatel SZÚ vyhodnotilo jako nejproblematičtější dodržení limitu tvrdosti vody (Ca + Mg, 75,93 % analýz). Časté bylo také překročení MH u ukazatelů pH (11,57 %), železa (4,25 %) a manganu (3,99 %).
Z mikrobiologických ukazatelů nejčastěji nevyhověla hodnota počtu kolonií při 36°C (5,98 %), počtu kolonií při 22°C (2,09 %) a koliformních bakterií (5,47 %). K překročení NMH zdravotně významných ukazatelů došlo nejčetněji u ukazatele dusičnany (3,10%), arsen (0,62 %), nikl (0,61 %), selen (0,37 %), beryllium (0,35 %), pesticidů desethylatrazin (1,22%), metobromuron (0,31 %) a atrazin (0,29 %). U mikrobiologických ukazatelů pak jsou často překročeny hodnoty intestinálních enterokoků (1,94 %) a Escherichia coli (1,67 %).

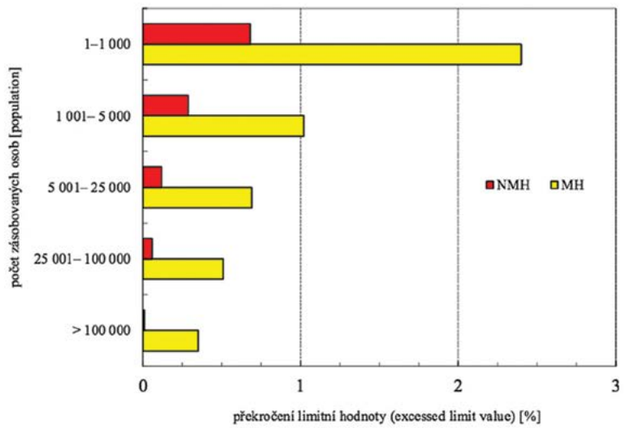
Co doporučit na závěr?

Určitě, že kvalitu pitné vody nelze podceňovat. Vždyť to je to, co obyvatele obcí, bez rozdílu velikosti, zajímá. V případě nálezu nevyhovujících parametrů pitné vody, představuje náhradní zásobování pitnou vodou velký diskomfort života všech občanů.
Pokud nejste zrovna odborníkem na tuto problematiku, pak lze využít služeb vodárenských společností operující ve vašem regionu. Některé z nich poskytují externí služby obcím, které provozují infrastrukturu svépomocí… Říkáte si, že kvalita vody je do velké míry dána kvalitou distribučních systémů? Máte pravdu a už jsme opět zpátky u obnovy a financování vodárenské infrastruktury.

Ing. Jana Bábíková,
šéfredaktorka VODARENSTVI.CZ

Zpracováno na základě Zprávy o kvalitě pitné vody v ČR za rok 2014, Státní zdravotní ústav, Praha.

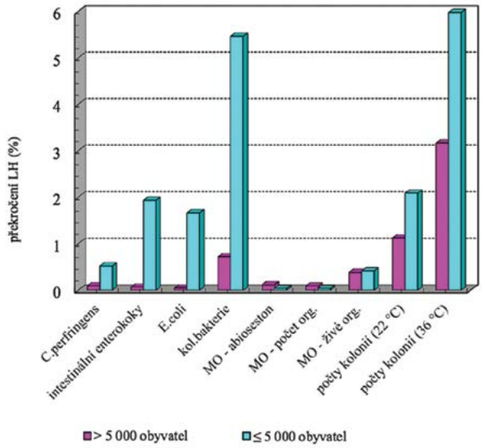
Závislost jakosti pitné vody na velikosti zásobované oblasti (2014)

Mezní hodnota (MH) – hodnota organoleptického ukazatele jakosti pitné vody, jejích přirozených součástí nebo provozních parametrů, jejíž překročení obvykle nepředstavuje akutní zdravotní riziko. Není-li u ukazatele uvedeno jinak, jedná se o horní hranici rozmezí přípustných hodnot.

Nejvyšší mezní hodnota (NMH) – hodnota zdravotně závažného ukazatele jakosti pitné vody, v důsledku jejíhož překročení je vyloučeno použití vody jako pitné, neurčí-li orgán ochrany veřejného zdraví na základě zákona jinak.

Mikrobiologické a biologické ukazatele jakosti pitné vody (2014)

Vladimír Kráčalík, starosta obce Újezd (Zlínský kraj)

V současné době se hovoří o radikálním zdražení poplatků za čerpání a vypouštění vod. Myslíte si, že navýšení cen pro občany v řádech desítek korun na kubík vody, bude stále ještě sociálně únosné? Jak to vypadá s neplatiči nyní?

Vodovod v naší obci provozuje v současné době Moravská vodárenská a.s. Jestliže tedy navrhne navýšení ceny vodného vlivem vyšších poplatků, které se musí státu odvádět za čerpání podzemních vod, tak bohužel jako malý akcionář nemáme šanci ovlivnit koncovou cenu pro občany. Naše obec provozuje samostatně kanalizační řád a provoz ČOV takže jediné, co můžeme ovlivňovat, je výše stočného. Jelikož máme v obci moderní čistírnu, neměl by se nás nový návrh ministerstva životního prostředí dotknout. Zatím tedy neuvažujeme o navýšení ceny. V obci nemáme v současné době žádného dlužníka, veškeré poplatky občané řádně platí.

O vaší obci je známo, že je napojena na malý místní zdroj pitné vody, která se čerpá do vodovodu. Co to obnáší a jak jste se vyrovnávali s letním suchem?

Prameniště se zdroji vody pro náš vodovod se nachází na svazích hřebene Vizovických vrchů, což má své klady i zápory. K těm záporům patří především menší vydatnost. V loňském roce tak provozovatel vodovodu musel během suchého léta dovážet scházející vodu do vodojemu. Tato situace nenastala bohužel poprvé. Provozní záležitosti, jak jsem se již zmínil, zajišťuje Moravská vodárenská a.s., přičemž obec Újezd je jejím drobným akcionářem.

Katastrálního území Vaší obce se dotkne plánovaná výstavba vodního díla Vlachovice. Jak se na tento překvapivý záměr ministerstva zemědělství díváte?

Pro nás plán výstavby vodní nádrže není úplně překvapivý záměr. Uvedený projekt byl navržen již za první republiky a pouze v současné době nabral na větším tempu díky klimatickým změnám. Danou záležitost v zastupitelstvu obce diskutujeme již delší dobu a na posledním zasedání 17. března 2016 jsme přijali usnesení, ve kterém se uvádí, že s projektem souhlasíme

a podporujeme další kroky k přípravě projektové dokumentace a realizaci podpůrných opatření, které budou předcházet danému projektu. Celý region se potýká s problémem poklesu hladiny podzemních vod a tato vodní plocha může neblahý trend pozitivně ovlivnit.

Memorandum k RUD podepsáno!

Předsedové SMS ČR, SPOV i SMO spojují síly za nový RUD

Na první pohled překvapující může být fakt, že úterý 29. března v Brně vyvrcholilo aktem podpisu společného memoranda několikaměsíční vyjednávání všech organizací, které sdružují obce v prostředí venkova Čech, Moravy i Slezska. Ve čtyřech bodech jsou shrnuty základní požadavky směřující na vedení ministerstva financí, a to zejména s cílem: změnit RUD tak, aby významně posílil příjmy obcí.

Nový RUD by dle tohoto memoranda měl být založen mimo jiné na přeskupení vnitřních zdrojů státu v důsledku debyrokratizace. Cílovou metou z hlediska časového harmonogramu změn by měl být rok 2020. Do té doby očekáváme takové legislativní změny, které zajistí postupné navyšování příjmů obcí. Důležitým bodem memoranda je také požadavek aktivní role Ministerstva financí ČR, kterému přirozeně tato oblast věcně přísluší.

Závěrem bych rád zmínil genezi tohoto významného dokumentu. Na počátku stála iniciativa SPOV, která se přenesla do čtveřice zmiňovaných bodů. V procesu připomínkování byly významně zohledněny návrhy jak našeho sdružení, tak i Svazu měst a obcí. Sdružení místních samospráv své připomínky formulovalo na základě doporučení členů Rady SMS ČR. Díky naší iniciativě se tak podařilo například do textu doplnit problém tak zvaného vnitřního dluhu na infrastruktuře obcí, který postupně vlastními kapacitami mapujeme. Příprava a finální podpis memoranda k RUD je dobrým příslibem do budoucnosti, neboť shoda našich organizací nebývá vždy samozřejmostí. Například před poslední změnou RUD byla obdobná jednání velmi složitá a zdárný výsledek se rodil opravdu těžce.

Členské příspěvky 2016
Výzva všem opozdilcům

Vážení členové SMS ČR, děkujeme vám za úhradu členského příspěvku, který je naším nejdůležitějším zdrojem příjmů. Pokud jste tak ještě neučinili, prosíme o dodatečné zaplacení. Nově umožňujeme využívat i dobrovolné složky příspěvku na další rozvoj našeho sdružení.

Memorandum organizací hájících zájmy samospráv ČR

Partnerské organizace hájící zájmy samospráv bez rozdílu velikosti (tj. počtu obyvatel) žádají odpovědné zástupce moci zákonodárné i výkonné o následující:

Požadujeme významné posílení daňových příjmů všech obcí a to v režimu, který umožní předvídatelné plánování rozvoje a postupnou eliminaci enormního vnitřního dluhu na infrastruktuře obcí.

Požadované zdroje navrhujeme získat důslednou debyrokratizací země – zásadním zeštíhlením ústředních orgánů, tedy nikoli na úkor oprávněných potřeb jednotlivých segmentů funkčního státu.

Žádáme bezodkladné zahájení prací na novém rozpočtovém určení daní pro roky 2017–2020 založené postupné valorizaci daňových příjmů obcí do roku 2020.

Současně očekáváme, že návrhy konkrétních řešení včetně analýz dopadů na města a obce všech velikostních kategorií předloží Ministerstvo financí České republiky.

v Brně dne 29. března 2016

Mgr. František Lukl, MPA
předseda
Svaz měst a obcí České republiky

Mgr. Eduard Kavala
předseda
Spolek pro obnovu venkova ČR

JUDr. Stanislav Polčák
předseda
Sdružení místních samospráv ČR

Představeny návrhy SMS ČR v oblasti životního prostředí

První letošní zasedání Pracovní skupiny SMS ČR pro životní prostředí se konalo na konci února v Praze

SMS ČR dlouhodobě nesouhlasí s navyšováním nejrůznějších poplatkových povinností a se zpřísňováním souvisejících limitů s negativními dopady na obce a menší města. Rovněž je vytrvalým odpůrcem monopolů v odpadovém hospodářství. Tyto základní pozice potvrdili starostové, kteří jsou zároveň členy Pracovní skupiny SMS ČR pro životní prostředí. Podrobnější informace uvádíme v přiložené tiskové zprávě a také ve výpisu nejdůležitějších usnesení z jednání.

Tisková zpráva SMS ČR: Vláda chce od lidí šest tisíc korun ročně navíc za vodu a odpady

Sdružení místních samospráv České republiky apeluje na vládu, aby přehodnotila jednak svůj záměr zvýšit poplatky za čerpání podzemních vod a vypouštění čištěných a nečištěných vod až o 20 procent v horizontu sedmi let, a jednak záměr skokově zvýšit poplatky za likvidaci odpadů. Podle SMS ČR to povede pouze k další skryté formě zdaňování příjmů občanů a nárůstu socio-patologických jevů v obcích a městech.

„SMS ČR již uplatnilo sérii zásadních připomínek vůči novele vodního zákona, který v důsledku až o dvacet procent v horizontu sedmi let zvýší poplatky za čerpání podzemních vod a vypouštění čištěných a nečištěných vod. Nesouhlas s vládním záměrem a konstruktivní návrhy změn jsem osobně sdělil i ministru Brabcovi," říká předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Problém je v tom, že poplatky budou vybírat obce a města v podobě vodného a stočného, aniž by z toho cokoliv měly. „Starostové, kteří nesou politickou odpovědnost, budou muset občanům vysvětlit, pro zdražují vodné a stočné. Případné problémy s neplatiči budeme řešit rovněž my, což bude znamenat další obecní náklady a strávenou energii," říká starosta Němčovic na Plzeňsku Karel Ferschmann.

Zvýšení může být v řádech 10 – 20 korun na jeden metr krychlový vody. „Příjemcem výnosu z poplatků je stát a kraj, nikoliv obce a města. Naše připomínky směřovaly k tomu, aby navýšení nenastalo, protože stát tím pádem bude zdaňovat vodu dvakrát, tedy formou DPH a navíc těmito poplatky," říká Polčák.

„Velmi vážný je rovněž staronový záměr vlády postupného navyšování skládkovacího poplatku do roku 2020, a to až na úroveň 1350 korun za tunu uloženého odpadu. My naopak požadujeme řešení založené na motivaci pro obce, zajistit co největší míru třídění, a na motivaci pro odpadové firmy, co nejvíce odpad zpracovávat, třídit a recyklovat tak, jak požaduje Evropská unie," říká Polčák.

„Pokud mají lidé platit až šest tisíc korun ročně navíc za vodu a uložený odpad, musí následovat kvalitativní změna. Chceme, aby obce a města na případných poplatcích získaly svůj podíl a mohly tak řádně pečovat o své území," dodává předseda SMS ČR Polčák.

Výběr nejdůležitějších usnesení Pracovní skupiny SMS ČR pro životní prostředí, přijatých na jednání dne 29. února 2016

PSŽP001/2016: Pracovní skupina SMS ČR doporučuje **podpořit další kroky vedoucí k demonopolizaci a liberalizaci systému zpětného odběru obalů**.

PSŽP002/2016: Pracovní skupina SMS ČR doporučuje další důkladné zvážení alternativní nabídky společnosti Rema AOS.

PSŽP003/2016: Pracovní skupina SMS ČR bere na vědomí soubor připomínek k návrhu nového zákona o odpadech.

PSŽP004/2016: Pracovní skupina SMS ČR **zásadně odmítá neúměrné zvyšování poplatků za ukládání odpadu na skládky bez garance** jejich zpětného určení do lokálních obecních systémů nakládání s odpady.

PSŽP005/2016: Pracovní skupina SMS ČR doporučuje prosazovat takové nakládání s odpady, které **respektuje hierarchii nakládání s odpady**.

PSŽP006/2016: Pracovní skupina SMS ČR **odmítá nárůst administrativní zátěže vyplývající z návrhu nového zákona o odpadech**.

PSŽP007/2016: Pracovní skupina SMS ČR **odmítá návrh zvýšení poplatkové povinnosti a zpřísnění limitů pro čerpání podzemních vod a vypouštění nečištěných vod** vyplývající z novely vodního zákona.

PSŽP008/2016: Pracovní skupina SMS ČR doporučuje takové určení kompetencí v oblasti ochrany ovzduší, které by obsahovalo **možnost kontroly lokálních topenišť obcemi 2. a 3. typu.**

PSŽP009/2016: Pracovní skupina SMS ČR **odmítá úpravu §36 zákona o pozemních komunikacích**, která neumožňuje ukládání inženýrských sítí do vozovek silnic 1., 2. a 3. třídy.

PSŽP011/2016: Pracovní skupina SMS ČR doporučuje prosazovat **zachování kompetencí obcí v oblasti kácení dřevin** s možností jejich přesunu formou veřejnoprávních smluv.

Ještě jednou k novele zákona o vodách

Jaké důsledky menším obcím přinesou rozsáhlé změny legislativy?

V závěru loňského i na počátku letošního roku běžela série jednání k novele vodního zákona, kterého se aktivně účastnili i zástupci našeho sdružení. V pátek 9. října 2015 představilo MŽP Praha návrh novely vodního zákona, který následně přešel do meziresortního připomínkového řízení. Zde SMS ČR uplatnilo řadu zásadních připomínek, které následovalo prezenční vypořádání ve dnech 27. ledna a 1. února 2016. Tento návrh směřuje k razantnímu zvýšení poplatků za odběr podzemních a vypouštění odpadních vod v období od 1. ledna 2017, s progresivním nárůstem až do horní hranice od roku 2022.

Poplatek za odběr podzemních vod - navrhované změny:
Navýšení poplatku za odběr podzemních vod ze stávajících 2 Kč na 5 až 8 Kč progresivně v období roku 2017 až 2022. Zároveň je navrhováno snížení hranice pro zpoplatnění ze 6 000 m^3 odebraných podzemních vod na 3000 m^3 ročně. Nově se tedy navrhuje zpoplatnění malých sídel s dosud nezpoplatňovaným odběrem v rozmezí 3 – 6 tis. m^3/rok (spotřeba 80–200 obyvatel). Při průměrných ztrátách vody 20% a DPH 15% to u nově zpoplatněného objemu znamená nárůst ceny vodného v posledním roce progrese až o 11,50 Kč/m^3. Odběry již nyní zpoplatněné zaznamenají nárůst ceny vodného v posledním roce progrese až o 8,60 Kč/m^3.

Poplatků za odběr povrchových vod se novela nedotýká, neboť nejsou stanoveny zákonem jako pevná sazba, odvíjí se od provozních nákladů příslušného správce povodí (např. Povodí Vltavy 3,60 Kč/m^3, Povodí Moravy 6,30 Kč/m^3) a tento princip se navrhuje zachovat beze změn.

Poplatek za vypouštěné odpadní vody - navrhované změny:
a) snížení limitu zpoplatnění objemu ze stávajících 100 tis. m^3 na 50 tis. m^3 ročně - nově tedy zpoplatnění menších obcí s dosud nezpoplatňovaným objemem 50–100 tis. m^3/rok (tj. počtem obyvatel 900–1800 nebo i menších, v případě vyššího podílu balastních vod v kanalizaci). Kromě zpoplatnění je nutné vnímat ještě další vícenáklady za vyvolanou povinnost měření průtoku se záznamem (investice až 100 tis. Kč) a každoroční rozbory jakosti ve zpoplatněných ukazatelích Pc, AOX, Hg, Cd mimo rámec stávajícího povolení (2–5 tis. Kč/rok).

b) Sazby poplatku za objem vypouštěných čištěných odpadních vod se navyšují ze současných 0,10 na 0,50–1,00 Kč/m^3 progresivně v letech 2017–2020, u nečištěných až na 2,00 Kč/m^3. Při průměrném podílu 50% nefakturované odpadní vody (deště z osvobozených ploch, balasty z průniku podzemní a povrchové vody netěsnostmi starších kanalizací) a DPH 15% to u nově zpoplatněného objemu znamená nárůst ceny stočného v posledním roce progrese jen za podíl z objemu o 2,30 – 4,60 Kč/m^3 (objemy již nyní zpoplatněné zaznamenají nárůst ceny stočného až o 2,10 Kč/m^3).

c) razantní snížení hranice zpoplatnění znečištění v odpadních vodách tj. kilogramů látkového množství jednotlivých ukazatelů (u N-NH4 na 1,7%, u Pc na 3,3% původních hodnot) a souběžné razantní snížení hranice zpoplatnění koncentrací (u N-NH4 na 13%, u Pc na 6,5%, u AOX na 25% původních hodnot). Při současné průměrné účinnosti odstraňování 80% N-NH4 bude za tento ukazatel platit obec od cca 450 obyvatel výše, u fosforu Pc při účinnosti odstraňování 70% pak obce od 360 obyvatel výše (resp. za oba ukazatele současně).

d) Současně se navrhuje razantní zvýšení sazby Kč/kg (ukazatel N-NH4 na 250%, Pc na 430%, AOX na 330% původních hodnot)

Podle modelových propočtů lze odhadnout u odpadní vody nárůst ceny stočného u obcí s počtem 300–1000 obyvatel o 6 až 12 Kč/m^3, u obcí s počtem 1000–3000 obyvatel cca o 3 až 5 Kč/m^3, u obcí s počtem obyvatel nad 3000 v rozmezí 2 až 3 Kč/m^3.
Připomeňme, že zpoplatnění a sazby za vypouštěné množství a znečištění jsou jen jedním z faktorů pro zajištění kvality čištění odpadních vod – hlavním faktorem je právní regulace, která je prováděna vodoprávními úřady nastavením přípustných limitů kvality vypouštěných odpadních vod. Požadované limity v rámci EU jsou v ČR zpřísněny již díky zařazení do tzv. „citlivého území“, dále vnitřní legislativou ČR (nařízení vlády č. 61/2003 Sb. s dalším návrhem novely 2015 ke zpřísnění – v jednání) jsou limity dále sníženy oproti základní hladině, stanovené Směrnicí 271/91/EHS. I proto je důležité srovnat současnou úroveň poplatků jako vedlejšího motivačního faktoru s okolními státy EU: oborové sdružení SOVAK ČR zpracovalo porovnání, kde ČR je již v současnosti ve špičce zpoplatnění za vypouštěné odpadní vody mezi novými členskými státy EU, navíc do srovnání nebyly zahrnuty státy jako Francie či Velká Británie, kde vůbec institut zpoplatnění vypouštění neexistuje. Je tak zřejmé, že stát již nyní výrazně zatěžuje podnikatelské subjekty i občany.
Poplatky jsou v podstatě fiskálním příjmem, při analýze výše uvedených argumentů nacházíme jeden jmenovatel – tím je posílení příjmu Státního fondu životního prostředí a krajů. Je ale opravdu nezbytné? Existuje celá řada reálných argumentů, které toto jednoznačně vyvrací. V první řadě zcela zásadní 75% snížení dostupných prostředků OPŽP v programovém období 2014-2020 v oblasti vodního hospodářství (osa 1.1 a 1.2 – 12 mld.Kč) a tím pádem i menší počet jak žádostí, tak i poskytované spolufinancování. Dalším argumentem je deklarovaný odklon Státního fondu životního prostředí od přímé (dotační) pomoci k poskytování finančních nástrojů – tedy zprostředkování vratných půjček na konkrétní projekty. Ovšem v době, kdy je komerční financování pro města a obce na historických minimech, je minimální reálnost toho, že budou města a obce žádat Státní fond životního prostředí o teoreticky i bezúročné půjčky do výstavby a rekonstrukcí vodohospodářské infrastruktury. Zvláště pokud uvážíme související pavučinu požadavků, pravidel a podmínek pro žadatele, na jejímž konci vždy hrozí to, že žadatel musí dotaci při jakémkoliv pochybení vracet.
Obce a ostatní znečišťovatelé podle úředníků MŽP prý čistí zpravidla na „současně neuvěřitelně mírné limity zpoplatnění“, pokud možno jen tak, aby jen těsně plnili stávající povolení k vypouštění odpadních vod. MŽP připadají dosavadní investice a způsob provozování vlastníků ČOV málo a jsou přesvědčeni, že prostoru pro zvyšování vodného a stočného je zde dostatek. Opírají se totiž již tradičně o údajné doporučení EU na zvýšení sociální únosnosti podílu nákladů na vodu ze 2 na 4% průměrných příjmů domácností.
Podle poslední novely zákona o vodovodech a kanalizacích se však také významně zpřísnily podmínky pro povinnost vlastníků zajišťovat akumulaci finančních prostředků na obnovu stávajícího majetku vodovodů a kanalizací (tzv. samofinancování oboru), která bude pro řadu obcí znamenat postupné razantní zvyšování nájemného nebo odpisů uplatňovaných do cen vodného a stočného a může znamenat v nejbližších letech nárůst celkových cen vodného a stočného na úroveň minimálně 80 až 120 Kč/m^3. K tomu je těžko přestavitelné další zatěžování těchto cen poplatky odváděnými státu, ve výši od několika Kč/m^3 až po max. cca 23 Kč/m^3, když už si stát z ceny bere v současnosti 15% DPH (jeho fiskální podíl na ceně vodného a stočného by tak mohl dosáhnout až téměř 30%).
Podstatným podkladem pro další legislativní proces bude tzv. RIA – „Hodnocení dopadů regulace“, (v době představení novely zákona ještě nebyl k dispozici), které zahrnuje soustavu analytických metod směřujících k systematickému hodnocení očekávaných dopadů navrhovaných politik a právních předpisů, kterými jsou implementovány. Podle MŽP jsou dopady v RIA předběžně hodnoceny jako nevýznamné, přítomní zástupci obcí a podniků v plénu byli ale naopak přesvědčeni o velmi podstatném dopadu do rozpočtů nejen samosprávných celků, ale i pro komerční sféru.
Chápeme, že přístup k hospodaření s vodou jako základní surovinou potřebnou k životu na Zemi musí být v budoucnu velmi odpovědný, ale zároveň se tak musí činit v rámci reálných technických a ekonomických možností zejména veřejných subjektů s regulovanými zdroji příjmů.
Navíc nás v dohledné době dle sdělení úředníků MŽP čeká ještě další novela vodního zákona, která by měla upravovat pravidla pro zadržení vody v krajině. Což lze samozřejmě logicky chápat s ohledem na současné klimatické změny a extrémní období sucha a je nutno se nad těmito opatřeními zamyslet a prodiskutovat reálné možnosti. Nicméně se naskýtá otázka, proč toto neřeší novela zákona jako jeden komplex? Že by na to ministerští úředníci měli málo času?
Nemohu se opět zbavit dojmu, tak jako tomu bývá u našich úředníků na všech úrovních obvyklé, že „jsme totiž zase papežštější než papež sám“. Stejně jako tomu bývá v mnoha jiných případech, kdy své nekompetentní a od reality odtržené výklady navrhovaných zákonů, vyhlášek a opatření zcela zbytečně komplikují a zpřísňují dosavadní pravidla.

Jiří Iral, starosta obce Chelčice
s přispěním Jana Šauera
a Tomáše Chmely

Partnerství s německou obcí? Jde to!

Přeshraniční spolupráce Háje u Duchcova s německou obcí Kreischa

Letošní jaro je, stejně jako každý rok, v Háji u Duchcova ve znamení příprav na turistický výšlap s partnerskou obcí Kreischa. Obě naše obce se v pořádání putovních dní (Wandertag) pravidelně střídají – jarní výšlapy jsou pod taktovkou hájských turistů, podzimní výšlapy připravují přátelé z Kreischy. V minulém roce obě obce společně oslavily deset let vzájemné spolupráce.
A jak to všechno začalo? V roce 2003 obec připravovala obec Háj u Duchcova oslavy osmistého výročí svého založení. Jednu z možností jak získat dotaci, představovala nabídka Česko – německého fondu soudržnosti v oblasti přihraniční spolupráce. Proto jsem se coby starosta obce spolu s členkou zastupitelstva paní Irenou Pipiškovou a obecním kronikářem Františkem Nachtmannem rozjeli na druhou stranu Krušných hor vyhledat partnerskou obec v Německu. Vše jsme nechali náhodě a dlužno dodat, že se šťastným koncem. Cestou směrem do Drážďan si díky objížďce kolegyně ze zastupitelstva vzpomněla, že před lety hájský Svaz chovatelů několikrát navštívil výstavu zvířectva v obci Kreischa, která na nás vykukovala z povzdálí. Naše výprava po krátké poradě nakonec v Kreische zastavila a zaklepala na dveře tamní radnice. Starosta pan Frank Schöning byl bohužel na dovolené a tak výprava navštívila místostarostu pana Volkera Oertela v jeho Elektrohausu – autoservisu spojeném s malou prodejnou všeho, co se na obci hodí. Po prvním a nefalšovaném překvapení, které vyvolal náš zájem o přeshraniční spolupráci, projevil pan místostarosta souhlas – slíbil naši nabídku projednat se starostou Kreischy. Po několika dnech zazvonil v mé starostovské kanceláři telefon. Kolega Frank Schöning mi sdělil, že zastupitelstvo Kreischy s návrhem hájských souhlasí. Těžko popisovat mé překvapení, navíc v situaci, kdy jsem si teprve znovu osvojoval své dávné znalosti němčiny. Avšak každou překážku lze překonat a tak již zanedlouho jsme s německými kolegy opět jednali v mé hájské kanceláři. Blížící se oslava osmistého výročí naší obce tak již proběhla za společné účasti.
Velkou slávou u nás v obci však spolupráce neskončila. Po vyřízení všech nutných formálních jednání byla v roce 2005 mnou,

starostou Karlem Drašnerem za obec Háj u Duchcova a starostou Frankem Schöningem za obec Kreischa slavnostně podepsána smlouva o spolupráci v reprezentativních prostorách Státního zámku Duchcov. A rok 2005 byl ještě jedním momentem pro nás v Háji významný. Němečtí přátelé toho roku totiž pořídili zbrusu nová hasičská auta. Jelikož naše dosluhující požární Avie již potřebovala náhradu, požádal jsem německou obec o odkup jejich starší techniky. Výsledek jsem však opravdu nečekal, o finanční úhradě můj německý kolega vůbec nechtěl diskutovat a začal připravovat darovací smlouvy ne na jedno, ale dokonce na dva velmi kvalitní hasičské automobily – klasické auto a CAS, vše v perfektním stavu. Předání se neobešlo bez slavnostní jízdy za účasti německé a české policie. A jelikož dar to byl vskutku velkorysý, rozhodli jsme se jeden ze dvou automobilů poskytnout sousední obci Měrunice. Automobily dodnes, i po více než deseti letech, stále slouží.

Co říci závěrem? Obec Háj u Duchcova za léta spolupráce získala nejen významné finanční příspěvky z přeshraničních fondů, hmotnou podporu v podobě velkého daru, ale především skvělou partnerskou obec k turistickým výšlapům, sportovním utkáním, pořádání kulturních akcí a výměně zkušeností ve věcech státní správy a samosprávy.

A dovolím si ještě malou perličku. Když jsme jednali o možnostech spolupráce, starosta Frank Schöning navrhoval co nejvíce vzájemně propojovat jednotlivé spolky. Když předložil svůj dvoustránkový seznam všech spolků, neskrýval jsem překvapení. V seznamu nechyběli samozřejmě hasiči, Kreischa má ale i svůj divadelní soubor anebo trojici spolků přátel hudby, každý zaměřený na jiného hudebního skladatele. Inu, živý venkov nepředstavují pouze investice, ale především občanská společnost, která se obzvlášť u nás v Ústeckém kraji bude zotavovat ještě mnoho let. Mít inspiraci na západ od našich hranic je však velkým povzbuzením.

Karel Drašner
starosta Háje u Duchcova
předseda SMS ČR Ústeckého kraje

Téma

Nové tváře ve vedení našeho sdružení

Na konci minulého a v prvních měsících letošního roku proběhly důležité personální změny ve vedení krajských shromáždění SMS ČR. Nové osobnosti do čela našeho sdružení byly zvoleny například 7. prosince loňského roku na krajském shromáždění SMS ČR v Olomouckém kraji, které určilo nové předsednictvo v následujícím složení: předseda Jaroslav Nimrichtr (starosta Postřelmova), 1. místopředseda Tomáš Šulák (starosta Veselíčka), Blanka Kolečkářová (starostka Držovic) a člen Mgr. Radek Brázda (starosta Troubek). Druhým místopředsedou SMS ČR zůstává starosta Písečné Jan Konečný. Dlužno podotknout, že změny ve vedení krajského SMS ČR Olomouckého kraje byly vedeny zejména zánikem mandátu bývalého předsedy pana Ladislava Ševanky, kterému tímto děkujeme za velký kus práce vykonaný ve prospěch malých obcí.

Předsednictvo SMS ČR Olomouckého kraje

Během měsíce března proběhla další dvě krajská shromáždění SMS ČR v Jihomoravském a v Libereckém kraji. Ve Velkých Pavlovicích se sešli zástupci obcí Jihomoravského kraje, a to ve čtvrtek 3. března. V rámci programu zasedání také delegáti zvolili pětičlenné krajské předsednictvo SMS ČR. Předsedou se nově stal starosta obce Březí pan Josef Pavlík, místopředsedy byli zvoleni starostové Mgr. Antonín Okénka z Nové Lhoty (1. místopředseda) a Ing. Lubomír Vedra z Vranova nad Dyjí (2. místopředseda). Pětičlenné krajské předsednictvo doplní nově zvolení starostové Tomáš Bílek (Vrbice) a Martina Bílová (Tvarožná Lhota). I zde je na místě poděkovat dřívějším členům vedení jihomoravského SMS ČR a zejména prvnímu předsedovi Marku Šeinerovi z Hostěradic za neúnavnou a dlouhodobou práci pro naše sdružení.

Druhé krajské shromáždění se konalo v prostorách Krajského úřadu Libereckého kraje v pátek 22. března. Zástupci obcí Libereckého kraje zvolili ze svých řad pětičlenné krajské předsednictvo SMS ČR. Předsedou se stal starosta Zlaté Olešnice pan Jiří Černý, 1. místopředsedkyní byla opětovně zvolena Jaroslava Kvapilová – starostka obce Sychrov.

Předsednictvo SMS ČR Libereckého kraje

Na postu druhého místopředsedy setrval pan starosta Jiří Ulvr ze Studence. Členy předsednictva byli nově zvoleni starostové Dalibor Lampa (Benešov u Semil) a Bc. Andrea Subotová (Holany). I zde patří velký dík stávajícímu předsedovi SMS ČR Libereckému kraji Ing. Tomáši Hájkovi za ochotu podílet se na vedení naší organizace v minulých letech.

S nově zvolenými představiteli krajských shromáždění SMS ČR se těšíme na budoucí spolupráci. Cílem je ještě více posílit pozici našeho sdružení v regionech coby obhájce práv menších obcí a venkova.

Závěrem je třeba doplnit, že dne 30. března 2016 k naší lítosti rezignoval na svou funkci místopředseda Ing. Josef Bartoněk. Dlouholetý člen Předsednictva a někdejší předseda SMS ČR je spoluzakladatelem našeho sdružení a velkou měrou se zasloužil zejména o navýšení příjmů obcí v RUD. Tímto mu za jeho dlouholetou práci pro SMS ČR děkujeme a věříme, že spolupráci s naším sdružením zachová v méně vysilující pozici i nadále.

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 31.3.2016, 1/2016, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Grafické zpracování: Ing. Petr Machů | +420 776 160 680; Informační zpravodaj SMS ČR je výstupem projektu Společně pro udržitelný rozvoj venkova v roce 2016. Dotace na tento projekt byla poskytnuta ze zdrojů Ministerstva pro místní rozvoj. Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archivy obcí, Tomáš Chmela.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR